

**Za
pravično
Novo mesto.**
Solidarnost

Uroš Lubej in Nina Jakovljević

Svetniška skupina Solidarnost

Občinski svet Mestne občine Novo mesto

Župan g. Gregor Macedoni

Mestna občina Novo mesto

Novo mesto, 4. oktober 2016

Spoštovani župan, gospod Gregor Macedoni,

v luči hudih zapletov ob začetku obnove Sokolskega doma in v luči naglega razvijanja izrazito konfliktne situacije vas pozivava, da s predstavniki Avtonomne kulturne cone Sokolc (AKC Sokolc) nemudoma vzpostavite dialog, s ciljem da se omogoči obnova Sokolskega doma in hkrati nadaljnji obstoj AKC Sokolc.

Ob tem bi rada spomnila na nekatera dejstva.

Člani AKC Sokolc niso nikakršni kriminalci niti niso ilegalni najemniki Sokolskega doma. So umetniki in kulturniki, ki v Sokolskem domu z izrecnim dovoljenjem občine ustvarjajo zadnjih deset let. Ob tem so organizirali številne umetniške akcije (koncerte, razstave) in druge dogodke, tudi z mednarodnimi zasedbami.

Poleg tega so se člani AKC Sokolc izkazali z več humanitarnimi akcijami. Med njimi sta bila najbolj odmevna dva Triptiha (prodajna razstava treh slikarjev – Obradinoviča, Smodiša, Šeremeta, izkupiček katerih je šel dvema socialno ogroženima novomeškima družinam, v letih 2012 in 2014). V Sokolskem domu so organizirali tudi dve izjemno uspešni akciji zbiranja pomoči ogroženim ljudem v času poplav na Hrvaškem, v Bosni in v Srbiji (leto 2014) ter v času begunske krize (leto 2015). Ni odveč omeniti tudi dejstvo, da so člani AKC Sokolc v nekaj zadnjih letih delno poskrbeli tudi za pustno rajanje v Novem mestu.

Čeprav se občina upravičeno hvali s tem, da je po več desetletjih propadanja končno pridobila sredstva za obnovo strehe in pročelja, ob tem pozablja na dejstvo, da so edini, ki so v zadnjih desetih letih aktivno skrbeli za objekt, bili prav člani AKC Sokolc.

Prav oni so tisti, ki so pripomogli k temu, da Sokolski dom ni dokončno propadel. Njihovih delovnih akcij je bilo preveč, da bi jih vse našteval, omenim naj zgolj najpomembnejše: z akcijo, ki je trajala

celo noč, so pred časom ob hudem neurju reševali objekt pred vdorom vode skozi streho.

»Uporabniki« (očitno so precej več kot to – so dejanski skrbniki objekta!) so prav tako večkrat zakrpali nastajajoče luknje med strešniki, s čimer so preprečili gnitje tramov in propadanje notranjosti objekta. Stene v skoraj vseh prostorih, v hodnikih in na stopniščih so uporabniki na lastne stroške in z lastnim delom prebelili. V spodnjih prostorih so prebrusili in prelakirali parket, s čimer so tam omogočili javne dogodke. V drugih prostorih so namestili laminate. Vlažne stene so očistili, odstranili mokre omete in jih osušili. V veliki dvorani so prebelili visoko steno ter zgradili oder. Razbita stekla na številnih oknih so zaščitili z UV folijo. In tako dalje. Če ne bi članov AKC Sokolc, bi se Narodni dom dejansko lahko delno porušil (npr. ostrešje). Če ne bi bilo članov AKC Sokolc, bi morebitna celovita obnova občino stala veliko več, kot jo bo sedaj. Njihova stalna prisotnost in aktivno vzdrževanje objekta (s prostovoljnim delom in z lastnimi finančnimi vložki!) je omogočila, da je objekt obstal vsaj v stanju, v katerem ga je bilo mogoče uporabljati v zadnjem desetletju in ga bo mogoče uporabljati tudi v prihodnje.

Trditve občine, da je ona tista, ki hoče obnovo, uporabniki pa tisti, ki to preprečujejo, je zato zelo zavajajoča. V resnici je občina že več kot desetletje s svojo pasivnostjo ne le onemogočala obnovo, ampak je kot nevestna lastnica celo neposredno odgovorna za njegovo propadanje. Člani AKC Sokolc pa so tisti, ki so ta objekt edini aktivno ščitili pred njegovih dokončnim propadom – to jim seveda daje tudi legitimno pravico prisostvovati v objektu.

Zato sva bila toliko bolj zaprepaščena, ko sva bila pred nekaj dnevi seznanjena z dejstvom, da občina v luči prihajajoče obnove ni vzpostavila dialoga z edinimi dejanskimi skrbniki tega objekta, člani AKC Sokolc. Oni so resnični partnerji občine: s svojo dejavnostjo, s svojo predanostjo umetnosti in Sokolskemu domu, s svojim prostovoljnim in humanitarnim delom namreč po svojih najboljših močeh izvajajo primarne naloge lokalne samouprave: skrb za vzpostavitev pogojev za izvajanje umetniške in kulturne dejavnosti, skrb za občutljive skupine, skrb za našo kulturno dediščino.

Namesto dialoga, s katerim bi občina skušala najti evropsko rešitev problema – tovrstne dobre prakse namreč obstajajo po celotni Evropi - je občina tri dni pred začetkom obnove od »uporabnikov« zahtevala njihovo izselitev, skupaj z vsemi njihovimi stvarmi. Ne samo da se občina z AKC Sokolc ni pogovarjala – občina je družbeno angažiranim umetnikom postavila neizvršljiv in dejansko žaljiv tridnevni rok za izselitev. Kot da bi šlo za ilegalne najemnike, ne pa ljudi, naše občane, ki jim je občina dejansko tudi pisno dovolila delovanje v objektu.

Če sklep prejšnjega župana ni bil dosledno in skladno z zakonodajo izpeljan, to še ne pomeni, da je v celoti pravno neveljaven. Še manj pa da je za občino povsem nezavezujoč. Nikakor pa to ne pomeni, da lahko občina sedaj, ko jih ne potrebuje več, člane AKC Sokolc iz Doma vrže kot ne več uporabno staro cunjo.

Ob tem ni odveč opomniti, da je občina v istem primeru enako nesprejemljivo postopala tudi do Krajevne skupnosti Center (ki ni bila obveščena o nameravani zapori ceste) in do neposrednih sosedov (ki prav tako niso bili obveščeni o tem, da jim bo občina s cestnimi zapori celo onemogočila dostop do lastnih domov in poslovnih prostorov).

Občinski svetniki smo lahko upravičeno razočarani tudi nad dejstvom, da občini v šestih mesecih od sklepa občinskega sveta, ni uspelo vzpostaviti videonadzora nad Sokolskim objektom. Kot je znano, so bili Sokolski dom in njegovi »uporabniki« deležni hudih napadov skrajnih nacističarskih skupin (dvakratni zažig vrat objekta). Ker občina ni pravočasno (v več kot pol leta!) izvršila sklepa občinskega sveta, je bil Sokolski dom skorajda istočasno z županovim ultimatom o izselitvi deležen še zadnjega napada: na vratih objekta je bila obešene rdeča zvezda, prebodena z nožem, na katerem je bil narisana kljukasti križ – simbol Hitlerjevega nacizma).

Kamera je bila navsezadnje nameščena šele po tem napadu. Se pravi, da bodo krivci za napade najverjetneje spet ostali nekaznovani. Še huje: z občinskim izgonom družbeno angažiranih umetnikov iz Sokolskega doma so nacisti očitno vendarle dosegli svoj namen.

Izjave občine o tem, da želi z izselitvijo zagotoviti varnost v objektu je tako v dvojnem smislu neiskren. Prvič – občina je z izrazito počasnim ukrepanjem glede vzpostavitve videonadzora dejansko ogrožala življenje vseh, ki so v delovali v Sokolskem domu (kot je znano so nacisti izrecno grozili z nadaljnjimi požigi). Prav tako pa je dejstvo, da obnova strehe in pročelja nikakor ne zahteva popolne izselitve tistih, ki v objektu ustvarjajo.

Spoštovani župan, v luči navedenih dejstev vas pozivava, da s člani AKC Sokolc vendarle vzpostavite dialog in da naredite vse, da AKC Sokolc na tak ali drugačen način ostane in obstane v Novem mestu. V nasprotnem primeru bo naši občini nastala nepopravljiva škoda. Če boste nadaljevali z dejanji, ki poglobljajo in širijo konflikt, bo prenova z državnimi sredstvi dejansko ogrožena. Če boste vendarle uspeli s pravnimi sredstvi izgnati člane AKC Sokolc, bo Novo mesto izgubilo eno od svojih kulturnih vrednot – avtonomno kulturno cono. In, nenazadnje, če se bo zastavljena politika nadaljevala, bo Novo mesto, ne glede na to, kako se bo konflikt razpletel, po Sloveniji in Evropi zaslovelo kot mesto, v katerem je oblast (ki bo tako obveljala kot konservativna in represivna) s sredstvi prisile skušala obračunati z družbeno angažiranimi umetniki in prostovoljci.

V upanju na modro in zakonito odločitev vas lepo pozdravljava,

Uroš Lubej in Nina Jakovljevič

Poslano:

- Županu Mestne občine Novo mesto
- Članicam in članom Občinskega sveta Mestne občine Novo mesto
- AKC Sokolc
- Javnosti in medijem